

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA
KULTÚRÁÉRT FELELŐS HELYETTES ÁLLAMTITKÁR

Iktatószám: 14623-3/2015/KOZGYUJT ✓

Hiv. szám: 636-7/2015
Ügyintéző: Varga Noémi
Tel: 795-4541
Melléklet: vélemény ✓

Mák Kornél részére
alpolgármester

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata
Kecskemét
Kossuth tér 1.
6000

Tárgy: Kecskeméti Katona József Múzeum – beszámoló, munkaterv, költségvetés

Tisztelt Alpolgármester Úr!

A muzcális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Kultv.) 45. § (5) bekezdésében a kultúráért felelős miniszter számára biztosított véleményezési jogkörben eljárva tájékoztatom, hogy a Kecskeméti Katona József Múzeum 2014. évi beszámolóját és 2015. évi munkatervét – a mellékelve csatolt, részletes értékelésben felvetett kérdések, illetve feladatok szem előtt tartásával – elfogadásra javaslom.

A Kultv. 45. § (5) bekezdés e) pontja, valamint a Magyarország 2015. évi központi költségvetéséről szóló 2014. évi C. törvény 2. melléklet Kiegészítő szabályok 6. rész e) pont eb) alpontja alapján a múzeum feladatalapú költségvetését, továbbá a módszertani feladatellátáshoz kapcsolódó előzetes költségkalkulációt szintén elfogadásra javaslom, de kérem, hogy lehetőség szerint szíveskedjenek megvizsgálni az önkormányzati támogatás növelésének év közbeni lehetőségét.

Budapest, 2015. április 14.

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 33/2014. (IX. 16.) EMMI utasítás 6. függelék V. B) 59. pontja alapján az emberi erőforrások minisztere nevében eljárva,

üdvözlettel:

Závogyán Magdolna

A Kecskeméti Katona József Múzeum 2014. évi beszámolójának értékelése

Szervezeti működés

A beszámoló alapján rendkívül **harmonikus kapcsolat alakult ki a fenntartó és az intézmény között**, az együttműködés zökkenőmentes, ami hosszú távon **hozzájárul majd a múzeum kiegyensúlyozott fejlesztéséhez**. A fenntartó pozitív hozzáállása az engedélyezett létszám **5,5 fővel történő emelésében is megnyilvánult**: a szakmai munkakörben dolgozók száma **3 fővel**, a nem szakmai munkakörben dolgozók száma **2,5 fővel emelkedett**. Szervezeti változásra nem került sor, a 2013-ban kialakított szervezeti felépítés hatékonyan működik.

Az **infrastrukturális beruházások** között a beszámoló jelentős munkákat említ, kiemelten fontos a **Cifrapalota homlokzati majolikadíszének visszahelyezése**. A **restaurátor műhely felújítására is sor került**, ami a műhely korszerűsítését is magában foglalta. Az elért eredményekhez gratulálunk.

Szakmai működés

a) Gyűjteménygondozás, feldolgozás

A **nyilvántartási tevékenység elmarad a tervértéktől, a 2013. évi eredményektől és a gyarapodás mennyiségétől is**; mindez hozzájárul a feldolgozatlan állomány növekedéséhez. Az elmaradás mértéke jelentős: gyarapodási naplóba a 2013. évi 5700 darab helyett csak 3291 darab (8 tétel), míg leltárkönyvbe a 2013. évi 13.000 darab helyett csak 985 darab került (a 2013. évi eredmény 10%-át sem éri el).

A **gyarapodás** terén minden gyűjtemény jelentős új szerzeményekre tett szert: a Szórákaténusz Játékmúzeum Miszory Franciska hagyatékával, illetve egy ajándékba kapott cserépsíp gyűjteménnyel lett gazdagabb, míg a történeti gyűjtemény Sándor István kecskeméti polgármester hagyatékának jelentős részét vette át ajándékként (tárgyi és dokumentum anyag egyaránt, melyből kicemelkedik egy diszkard).

A **számítógépes nyilvántartással összefüggésben** jelczzük, hogy az informatikai szakfelügyelet – erre irányuló konkrét megkeresés hiányában – 2014-ben nem ellenőrizte a nyilvántartást, ezért – **amennyiben a papír alapú leltárkönyv elhagyására a közeljövőben valós szándék van – soron kívüli kapcsolatfelvételt kérünk**.

A **gyűjteményrendezés** terén komoly munkára került sor 2014-ben: a Szórákaténusz gyűjteményében a Richter kőépítő játékok mellett a babaruha gyűjtemény rendezése, tisztítása és revíziója történt meg. A Magyar Naiv Művészet Gyűjteményében a szobor gyűjtemény – az arra alkalmatlan, vizes helyiségből – állományvédelmi szempontból kedvezőbb helyre került át, a gyűjtemény átrendezését tisztítással, illetve fertőtlenítéssel kötötték össze. A **revízió** terén elvégzett munka – a 2013. évihez hasonlóan – jelentős: 28.000 darab ellenőrzésére került sor. **Az elért eredményekhez gratulálunk**.

b) Digitalizálás, virtuális hozzáférhetőség

A **digitalizálás** – a múzeumok többségéhez hasonlóan – a **MANDA programjának** részeként zajlik, e téren a beszámoló jelentős túlteljesítésről számol be (a tervezett 11.000 helyett 44.500 tételnyi digitalizálás). Kiemelt cél a Tóth Menyhért gyűjtemény 30.000

grafikai lapjának teljes körű digitális feldolgozása és webes kutathatóságának biztosítása. E téren 2014-ben 9200 tétel digitalizálására került sor. A honlapon való hozzáférés adatai ugyanakkor érdemben nem javultak, a digitalizált anyag csak a MANDA honlapján érhető el.

A **kutatószolgálat** adatai emelkedő tendenciát mutatnak (mind a kutatók száma, mind a kutatási alkalmak száma nőtt), a **könyvtár** használati mutatói a 2013. évi eredményeknek megfelelően alakultak.

c) Tudományos kutatás

A létszám emelésének köszönhetően a **tudományos munkatársak száma 21 főre nőtt**, **kutatónapot** közülük 6 fő vehet igénybe, 102 nap erejéig (országos összehasonlításban az egy főre eső kutatónapok száma magas). A kutatónapok igénybe vételéhez kapcsolódó tudományos eredmények és a kutatónapok hasznosulása terén probléma nem merült fel.

A **tudományos tevékenység** – az elért eredményeket tekintve – megfelelő: 6 kiadvány, 31 cikk, 47 előadás, 6 ismeretterjesztő kiadvány és 23 ismeretterjesztő írás megjelentetésére került sor, emellett 35 időszaki kiállítást rendeztek.

A beszámoló továbbra is egyéni beszámolók összesítése (több helyen E/1 személyű mondatokkal). Intézményi szintézis nélkül, a túl részletes és elaprózott beszámolóknak köszönhetően **nem rajzolódik ki markáns intézményi kutatási irány. A későbbiekre nézve ezért a beszámoló határozottabb szerkesztését javasoljuk.**

d) Kiállítási és közművelődési tevékenység

Az **összesített látogatószám** – a sikeres időszaki kiállításoknak köszönhetően – **20.000 fővel haladja meg a 2013. évi eredményt, különösen az ingyenes látogatók száma nőtt dinamikusán.** Bízunk abban, hogy ez a pozitív tendencia a továbbiakban is megmarad.

A látogatószám emelkedéséhez igazodva a **jegybevétel** összege is nőtt (4,3 millió Ft-ról 7,7 millió Ft-ra), de emelkedett a közművelődési tevékenységből befolyó bevétel összege is (1,4 millió Ft-ról 2,9 millió Ft-ra). Az eredmények elismerést érdemelnek.

Az **állandó kiállítások** közül a Szórákaténusz és a Magyar Naiv Művészek Gyűjteménye jelentősen növelni tudta látogatószámát, a Cifrapalota ugyanakkor (a megújított régészeti kiállítás ellenére) veszített népszerűségéből (a 2013. évi 19.000 fő helyett csak 12.000 fő volt kíváncsi az állandó kiállításokra). A látogatói csoportok összetétele az országos tendenciától némileg eltér: kiemelten magas (66%) az ingyenesek aránya.

Az **időszaki kiállítások** terén az őszember kiállítást, illetve az I. világháborús Hazatérnek... című kiállítást kell kiemelni, mindkettő a tervezett látogatószámot meghaladó eredményekkel zárult. **Mindkét kiállítás népszerű volt a látogatók és a szakma körében egyaránt, az elért eredményekhez gratulálunk.**

A **közművelődési tevékenység** bemutatása – a tudományos tevékenységhez hasonlóan – szintén széttagolt. A **tárlatvezetések száma nőtt, a közművelődési tevékenység mutatói ugyanakkor hiányosak, a foglalkozások száma nem szerepel a beszámolóban.** A közművelődési tevékenység leghangúlyosabb eleme a tárgykészítő, kézműves foglalkozás, ami a jelentős képzőművészeti gyűjtemény, valamint a Szórákaténusz profiljához teljes

mértékben igazodik. *A későbbiekben javasoljuk a köznevelési hasznosítás előtérbe helyezése érdekében a kerettantervhez igazodó foglalkozások szerepének erősítését.*

A beszámoló tartalmazza a **PR és marketing tervet** is, ami jellegét tekintve idegen a beszámolótól. Az általánosságokat tartalmazó PR stratégia részben utal ugyan a 2014. évi eredményekre és az elvégzett munkára, összességében ugyanakkor **nem illik a beszámolóba.**

Az **iskolai közösségi szolgálatban** résztvevő diákok elsősorban a közművelődési munkát segítették, de a gyűjteményi munkában is részt vettek. A beszámoló alapján 8 köznevelési intézménnyel kötöttek megállapodást az iskolai közösségi szolgálat lebonyolításáról.

e) Pályázati tevékenység

A **pályázati tevékenység rendkívül eredményes volt**: komoly összegeket nyert el a múzeum, a beadott pályázatok jelentős része sikeres volt. A pályázatok között az NKA, a Kubinyi Ágoston Program, az I. világháborús pályázatok, határon átnyúló (Magyarország-Szerbia) és helyi pályázatok egyaránt szerepeltek, melyekre a múzeum **rendkívül sikeres módon építette fel szakmai munkáját.**

f) Állami támogatás szakmai felhasználása

Az állami támogatás felhasználása **jól dokumentált**: jelenléti ívekkel, fényképekkel, meghívókkal egyaránt alátámasztott módon került sor a 2014. évi módszertani feladatellátás bemutatására. A **módszertani műhelyek témáját jól választották meg**, ugyanakkor javasoljuk, hogy **törekedjenek a külsős résztvevők számának emelésére (a meghirdetett alkalmak jelentős részén csak belsős kollégák vettek részt).**

A helyszíni bejárásokat, illetve azok általános tapasztalatait a beszámoló felsorolja. Az állami támogatás felhasználása megfelelő módon történt, a feladatellátás teljes körű és lelkiismeretes volt.

ÖSSZEGZÉS

A Kecskeméti Katona József Múzeum 2014-ben eredményes évet zárt, mind a kiállítási munka, mind a gyűjteménygondozási és közművelődési munka terén. **Jelentős eredmény a látogatószám emelkedése, illetve a sikeres első világháborús emlékkiállítás megrendezése.**

A Kecskeméti Katona József Múzeum 2015. évi munkatervének értékelése

A 2015. évtől alkalmazandó munkatervi sablon – a múzeumi munkatervet megalapozó mutatókról szóló miniszteri rendeletben foglaltakra figyelemmel – a korábbi dokumentumhoz képest **jelentősen megújult**. A fejezetek sorrendje megváltozott, ami a **múzeumokkal szembeni megváltozó társadalmi igényekkel is összhangban van** (a gyűjteményi tevékenység első helyen történő említése helyett a társadalmi hasznosítás, a hozzáférés szempontjai kerültek az első helyre).

A Kecskeméti Katona József Múzeum **szakmai munkájának irányai, céljai megfelelőek, az elmúlt évek eredményes fejlesztései** érezhetőek. Az intézményi szabályzatok és a működés alapküldetésének aktualizálása, frissítése megtörtént, ezt követően 2015-ben az **intézményi stratégiát szabályozó dokumentumok elkészítésére kell helyezni a hangsúlyt** (a gyűjteménygondozás, a digitalizálás, a tudományos munka és a közművelődési tevékenység, társadalmi hasznosítása területén egyaránt). A munkaterv mindezt **kiemelt célként határozza meg a 2015. évre**.

a) Szervezeti és személyi változások

A múzeum a 2015. évben **szervezeti változást nem tervez**, ugyanakkor a fenntartó engedélyével a létszám **4 fővel 51,5 főre emelkedik**. A létszámemelésnek köszönhetően mód nyílik régésztechnikusok felvételére. A múzeum **megfelel a régészeti akkreditáció feltételeinek, akár több megyére is kiterjedő akkreditációs engedélyt kaphat**.

b) Szolgáltatási és kiállítási feladatok

Az állandó kiállítások között a „Nagyurak és vezérek” című újrendezett régészeti állandó kiállítás szerepel a legmagasabb látogatószámmal; a 2014. évi töredék év után 2015-ben 15.000 fős látogatószámot terveznek. Az összesített éves látogatószám a 2014. évi eredményeknek megfelelően alakul, 62.600 főre tervezik.

A 2015. év **kiemelt kiállítása lesz „A beszélő köntös” című időszakos tárlat**, mely megkülönböztetett figyelmet kap a munkatervben, a várható látogatószám 12.000 fő. A kiállítás megvalósításához sok sikert kívánunk, a gondos előkészítő munkával garantálható a tárlat eredményessége.

A **változatos közművelődési tevékenység** intézményegységenként eltérő profilú, a tervezett eredmények a 2014. évihez hasonlóan alakulnak, kiugró teljesítést vagy jelentős módosítást, módszertani változást nem terveznek. **A köznevelési hasznosítás erősítését továbbra is javasoljuk**.

Az **állami feladatellátásra** vonatkozó tervet a munkaterv mellékletként tartalmazza (mind a helyszíni bejárás tervét, mind a módszertani műhelygyakorlatokra vonatkozó tervet). A **tervezés megfelelő, de javasoljuk, hogy a későbbiekben kihelyezett műhelygyakorlatokra is kerüljön sor (pl. a restaurálási-műtárgyvédelmi témakörben)**.

Ahogy a beszámoló értékelésénél is jeleztük, **törekedni kell arra, hogy a vidéki muzeális intézmények minél nagyobb számban részt vegyenek a műhelygyakorlatokon**.

c) Gyűjtemények gyarapítása és nyilvántartása, műtárgyvédelem

A **gyarapodás arányai megfelelőek**, kiemelt gyarapodás a Nemzeti Emlékezet Bizottságával aláírt megállapodás nyomán várható (bár a leírás elég nehézkesen írja körül a tényleges feladatot). Jelentős lesz a képzőművészeti gyűjtemény gyarapodása is.

A **nyilvántartási munka** illeszkedik az éves gyarapodáshoz: 50 tételnyi gyarapodási naplóba vétel mellett közel 5000 darabos leltárkönyvbe vételt terveznek. A revízió tervezett eredményei magasak (17.000 tétel), bár a 2014. évi eredményektől elmaradnak.

A **Szórakoténusz Játékmúzeumban** bevezetett „**gyűjteményi hetek**” keretében a múzeum munkatársai (a muzeológusok mellett a múzeumpedagógusok is) közös raktárrendezési tartanak, melynek fókuszában 2015-ben a vegyes anyagú játékedények és a papír anyagú tárgyak állnak. Kiemelt feladat emellett a külső gyűjteményi raktár rendezése.

A **digitalizálásra** vonatkozó munkatervi fejezet számszerűsítve komoly eredményeket irányoz elő, ugyanakkor a munkaterv többi részéhez hasonlóan nem kellően átgondolt. A módszertanilag megalapozott digitalizálási tevékenység érdekében 2015-ben középtávú stratégia készül, melynek összeállításába **javasoljuk az informatikai szakfelügyeletet is bevonni**.

A digitalizált állomány a honlapon nem hozzáférhető, a MANDA és az Europeana rendszerében ugyanakkor teljes gyűjteményi egységek válnak elérhetővé. A digitalizált állomány saját honlapról történő elérésének lehetőségeit a digitalizálási stratégia részeként felülvizsgálják.

A digitalizálás üteme némileg visszaesik a 2014. évi adatokhoz képest: a nagyarányú feldolgozáshoz továbbra is a MANDA közfoglalkoztatási programja adja a keretet, de a programban részt vevők számának csökkenése miatt a várható eredmények nagyságrendje is csökken (25.600 helyett 8600 tételt terveznek). A munkaterv számadatai több esetben is nehezen értelmezhetőek, nem egyértelmű, hogy a tervadatok csak a 2015. évi eredményekre vonatkoznak vagy összesített adatok; sok esetben a digitalizált tárgyak aránya is hiányzik. A múzeum a pontokat részben javította, de a későbbiekben is **kérjük kiemelten kezelni a munka tervezett ütemének rögzítését**.

A **műtárgyvédelemre** vonatkozó fejezet rendkívül szűkszavú, emellett a 2014. évi eredményeknek csak töredékét tervezik: megelőző állományvédelmi kezelésben 400 tárgyat részesítenének (a tavalyi 2000 helyett), míg aktív állományvédelmi kezelést 23 tárgy esetében terveznek (a tavalyi 767 tárgy helyett).

d) Tudományos kutatás

A tudományos munkatársak 2015-ben 3 konferenciát, 20 előadást, 5 kiadványt, 35 publikációt terveznek, ami **számszakilag megfelelő**, de némileg az elvárt alatti mértékű tervezést tükröz. A tudományos munkára vonatkozó szöveges tervezés nem volt egységesítve, **az intézményi szintű összesítés csak pótlólagosan került megküldésre. Javasoljuk, hogy a tudományos munka bemutatására a későbbiekben is helyezzenek nagyobb hangsúlyt, az egyéni tervek meghatározására minden esetben az intézményi tervekhez igazítva kerüljön sor.**

A **Szórakoténusz Játékmúzeum** esetében a **közelgő jubileum** (a múzeum alapításának 35. évfordulója) jelentené a munka egyik vezérfonalát (ahhoz kapcsolódva a gyűjtemény

feldolgozása és új állandó kiállítás megvalósítása), de a munkaterv csak utalás szinten szerepelteti az erre vonatkozó feladatokat, a kutatási terv kidolgozása alatt van. *E feladatot javasoljuk kiemelten kezelni (az új állandó kiállításra benyújtandó pályázattal együtt).*

e) Pályázati tevékenység

A pályázati tevékenység rendkívül színes, mind a tervezett célok, mind az igénybe vett források tekintetében. A **Cifrapalota** esetében a munkaterv az állandó kiállítás megújításának második ütemét irányozza elő, de a tervezett összeget nem nevezi meg. Szintén jelentős projekt a **Szórakoténusz** állandó kiállításának megújítása (20 millió Ft összegben), de ez esetben a pályázati forrásra nem történik utalás.

f) Intézményi terek/épületek tervezett infrastrukturális fejlesztései

A munkaterv változatos infrastrukturális munkákat tervez, mindegyik tagintézményre kitérve, összesen 13,3 millió Ft összegben.

ÖSSZEGZÉS

A Kecskeméti Katona József Múzeum 2015. évi munkaterve jelentős munkát irányoz elő, kiemelten fontos a szakmai munkát megalapozó szakmai dokumentumok elkészítése. Javasoljuk e feladatot prioritásként kezelni és év végén pontosan beszámolni az elért eredményekről. A középtávú tervezés révén a későbbiekben pontosabb éves tervek készíthetőek, és a pályázati tevékenység is hatékonyabb lehet.

A munkaterv megvalósításához sok sikert kívánunk.